

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ivs Ecclesiasticvm

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

V. De Portione Canonica Parochiali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62668](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62668)

modi obligatio ei accidentalis & pretio æstimabilis est.

Quartò, vi cuius aliquid exigitur pro camiterii vel loci specialis sepulture conservatione & reparatione, Barbo-
la cit. cap. 26. n. 16.

Quintò, vi cuius aliquid accipitur pro sustentatione ministrorum, atque etiam pro stipendiò clericorũ, ad id ex officio non obligatorum: imò etiam ipsius Parochi, congruam sustentationem aliter non habentis: non quidem; ut illud officium: sed ut extraordinarius & illi extrinsecus labor compensetur, Sylvester
V. Sepultura, q. 2.

Sextò, vi cuius aliquid exigitur in compensationem decimarum Personaliũ casu, quò Parochiani istas solvere desissent, earumque locò Mortuaria solve-
re inceperent, Engel *cit. n. 16.*

ARTICULUS V. De Portione Canonica Parochiali.

SUMMARIUM.

50. Portio hac Ecclesiæ Parochiali debetur
51. De relictis extraneæ intuitu sepulture:
52. Et pro locorum varietate varia est.
53. Multis casibus de Jure cessat,
54. Aut sublata est privilegiò vel Consuetudine:
55. Quæ hac in re præcipuè spectanda est.
56. Aliquando de ea est portio dividenda.
57. Ejus quarta pars à Parochiali,
58. Et aliquando à sepulture Ecclesiæ debetur.
59. Sicut Episcopo de iis, quæ Ecclesiis vel Monasteriis, ipsi tan-

quam diocesis Ordinario subiectis, ali-
mã voluntate relinquuntur, Portio Ca-
nonica Episcopalis, juxta dicta Tit. 28. l.
n. 256. sic Parocho debetur ejusmodi
portio aliqua, quæ *Quarta Parochialis*
nuncupari solet: estque pars Portionum
gatorum & aliorum ultimã voluntate re-
lictorum, Oblationum, & quæcumque
Ecclesiis & Monasteriis, etiam Exemptis,
*Clement. Dudum 2. §. Ac deinde, V. Per-
rũm ne*, obveniunt occasione funeriũ
sepulture parochianorum, extra pro-
priam Parochiam tumulorum, *c. 1. l. 1.
Cũm super 8. c. Cũm quis 2. in 6. & Tri-
dent. Sess. 25. cap. 13. de Reformat.*
Quam portionẽ Parochis attribuendũ no-
tio *c. 1. cit.* ex Apostolo redditur, quia
*Dignus est operarius mercede sua. 1. Ti-
moth. cap. 5. v. 18. & qui fuerint pas-
sionum socii, esse debent & consolatio-
num, 2. Corinth. cap. 1. v. 7.* cũm enim
Parochus sustineat onus celebrandi Divi-
na officia, & parochianis, dum vivunt,
Sacramenta aliãque spiritualia ministran-
di, *c. Ut Dominicus 2. de Paroch. & i.
qui Altari servit, de Altari vivat: & i.
qui seminat, sive aliis præbet spiritualia*
meta, sive ab iis recipiat Carnalia, *1. Co-
rinth. cap. 9. v. 11. æquissimum est:*
ut eorum, quæ occasione funeris aut se-
pulture alicujus parochiani extraneæ Ec-
clesiæ vel Monasterio obveniunt, por-
tio aliqua Parocho præstaretur; ne illi
debitis subsidiis defraudetur, *cc. cit.*

Porro, sicut Episcopalis, sic etiam
etiam Parochialis portio de Jure quarta
c. Cũm super 8. de Consuetudine autem
aliquando tertia, & aliquando media
pars est, *c. 1. §. c. Relatum 2. vel po-
tius, secundũ Glossam in c. 1. cit. V.
Terriam & textum c. Certificari 5. pro*
locorum temporũque varietate, ali-
quando tertia, aliquando dimidia, ali-
quando quarta pars est.

Plures etiam sunt casus, quibus, sicut illa, sic & hæc portio non debetur: & Primò quidem ex iis, quæ defunctus aliis, quam suæ sepulturæ, Ecclesiis reliquit, *Glossa in c. 1. cit. V. Judicii.*

Secundò, ex relictis suæ sepulturæ Ecclesiæ, si Ecclesiæ Parochialis Rectoris, & non ipsius parochiani defuncti, culpâ fuit interdicta, *Sylvester V. Canonica Portio, n. 8. casu 8.*

Tertiò, si defunctus in propria sua Parochia Sacramenta cæteraque Divina percipere non potuit propter diurnam ipsius vacationem; quia Canonice portionis exigendæ jus in iis præcipuè fundatur, *V. Verùm cit. ac proinde, istis cessantibus, cessat etiam jus illam exigendi, arg. c. Cum cessante 60. de Appellat. Idem ibidem casu 14.*

Quartò, si funus, ad perpetuam sepulturam alio transferendum, in Ecclesiâ vel Monasterio deponatur ad tempus; quia in tali Ecclesiâ sepulturam propriè non habet, *Azor p. 2. Instit. lib. 9. cap. 13. & Donatus Tom. 3. Prax. Regul. Tract. 11. q. 2. n. 1.*

Quintò de iis, quæ loco sepulturæ relicta sunt pro ornamentis, fabrica, Anniversario, & ad cultum Divinum perpetuum, sine fraude tamen, *Barbosa de Offic. Parochi cap. 25. n. 47.*

Sextò, de iis, quæ Novitii, Religiosorum, dum sani essent, ingressi, Monasterio contulerunt, *c. De iis 4.* etiam si defuncti sint extra Monasterium in paterna vel alia domo, ad quam valetudinis recuperandæ (non ad seculum redeundi) animò se contulerunt, *Rodriquez Tom. 1. Regular. q. 39. art. 4. cum 3. quod jam gaudeant privilegiis Religionis: tum verò; quòd Religionem ingressi animò profectendi, quasi mutato domicilio Parochiani esse deserint, Sylvester 1. cit. casu 5. Aliud esset, si ad monasterium in iuxta-*

mitate, aut non mutandi statù animò se contulissent; à talibus enim in infirmitate decedentibus, Monasterio relictorum portionem Canonice Parochiæ deberi, *c. cit. pr. habetur; quòd relicta præsumantur ratione sepulturæ, arg. l. Julianus 2. ff. de Mortis causa donat. Azor cit. cap. 13. q. 3. casu 3.*

Septimò, ex legato, quod testamèto ante electam sepulturam conditò, relictum est; ut Ecclesiæ independentè à sepulturâ ante obitum electâ obveniat, *cit. Azor q. 4. casu 10.*

Octavò, quando legatum, Ecclesiæ Parochiali à defuncto relictum portionem Canonice ei debitam æquaret. *Panormitanus c. De iis cit. n. 2.* Alii tamen hac in re utuntur distinctione inter duos casus. Unum, quòd Parochiæ legatum relictum est expressâ conditione; ut ultra illud quartæ Parochialis nomine nihil exigatur. Alterum, quòd id absolutè & nullâ hujusmodi conditione expressâ est relictum. Et priori quidem, si legatum acceptetur, nihil amplius: posteriori verò casu etiam portionem Canonice exigere posse, ex *c. Officii 14. V. Quodsi, de Testament. defumunt apud cit. Donatum q. 22. quòd portionem illam exigendi juri priori casu renuntiatum videatur, arg. l. Cum ab uno 53. ff. de Legat. 2. non etiam posteriori, arg. l. Quoties 41. §. 1. ff. de O. & A.*

Nonò, portio Canonice non debetur à Religiosis & aliis, per privilegia Apostolica specialiter, non generaliter duntaxat exemptis: cujusmodi privilegiis ab ejus præstatione FF. Minorum S. Francisci, Prædicatorum aliorumque Mendicantium Ordinum Monasteria exempta, latè ostendit *Donatus Tract. cit. q. 4. §. 5.*

Decimò demum non debetur, ubi ejus Parocho præstanda obligationi Consuetudine legitime præscriptâ, hoc est, quadraginta annis cum titulo vel immemoriali

moriali tempore est derogatum, Petr. de Ubald. de Port. Canon. cap. 5. n. 3. & cap. 6. n. 34. Molina Tract. 2. de J. & J. disp. 215. n. 7. & Barbosa cit. cap. 25. n. 16.

§5. Atque hanc Consuetudinem, sicut quoad locum sepulturæ, sic etiam quoad præstationem Canonice portionis præcipuè spectandam, passim notant citr. aliisque DD. qui etiam monent, hodie multorum locorum usum receptum; ut Parocho tantum de oblati ipsò die sepulturæ & cum corpore defuncti delatis solvatur: de legatis autem aliisque oblationibus nihil præstetur, Molina disp. cit. §. Quod ad. In nostra Civitate Ingolstadtensi defunctis, antequam in Ecclesiis Regularium tumulerentur, ad Parochiam delatis exequiæ (& postea, Septimi, Tricesimi & Anniversarii iusta) persolvuntur; idèoque à sepulturæ loco nihil præstatur Ecclesiis Parochialibus.

§6. Dubium de hac Portione est, cui Parochiæ debeat ab eo, qui duo æqualia domicilia habuit, & parochias duas. Quò casu, si extra utramque sepeliatur, portionem inter eas dividendam, decisum est c. Cum quis 2. pr. V. Cum ab eo in 6. Molina disp. cit. in fine. Idem faciendum, existimat Archidiaconus in V. Cum ab eo cit. etiam si defunctus Sacramenta ceteraque Divina in una tantum percipere solitus fuisset. Alii tamen frequentiori calculò eam tali casu huic solvendam desumunt ex c. 1. ubi tertia pars dari iubetur Ecclesiæ, In qua defunctus calesi pabulò refecti consuevit: cui consonant c. cit. & Clement. cit. V. Verùm. Nec deficit ratio; quia talis, etsi potuerit duas, actu tamen unam duntaxat Parochiam habuisse videtur; cum Parochialis propriè illa Ecclesia dicatur, in qua percipiuntur Sacramenta, Sylvester V. Canonica Portio, num. 11. & Rodriguez cit. q. 39. art. 5.

Aliud dubium est, an portio Canonica tota spectet ad Ecclesiam Parochialem. De Jure, sicut cæterorum, que Ecclesiis inferioribus non exemptis ultimatè voluntate relinquuntur, c. Offici 14. & c. Requisisti 15. de Testament. sic etiam Mortuuariorum sive legatorum, oblationum, aliorumque funeralium, que tandem obveniunt, quartam Episcopo deberi, patet ex c. Conquerente 16. de Offi. Ordin. cujus argumentò ipsi etiam à Parochis præstanda est quarta, vel alia recepta pars portionis Canonice, que ipsi obvenit ratione sepulturæ alibi factæ, Ubald. Tract. cit. cap. 8. n. 4. Unde

Infertur primò, casu, quò defunctus sepulturam extra propriam Parochiam eligit in Ecclesia non exempta, sive subiecta Episcopo, de iis, que Ecclesiæ sepulturæ obvenerunt, de Jure quartam sive Canonicas portiones duas solvendas: omniam Episcopo, juxta c. Offici & c. Requisisti cit. alteram Parocho, juxta c. 1. Cum super & c. cit.

Secundò, tali casu Episcopum duas ejusmodi portiones consequi: Unam ad Ecclesiam sepulturæ, c. Offici & c. Requisisti cit. alteram à Parochia, scilicet quartam quartæ sive portionis Parocho competentis, c. Conquerente cit. Ubald. cit. cap. 8. n. 13. Tertiò, casu, quò sepultura electa est in Ecclesia exempta, unam tantum, scilicet portionis Canonice Parocho præstandæ quartam, Episcopo debentem juxta c. Conquerente cit. Panormit. in c. Certificari 9. n. 10. & Ubald. cit. n. 13. Casu tamen, quò duplex portio deberetur, prius Parochialem, quasi debitam ab ipso testatore, eaque deducta ex residuo primum quartam portionis Episcopalis nomine præstandam, cum cit. Panormit. docet Covarruvias in c. fin. de Testament. n. 8. & Molina cit. disp. 215. §. Juxta.